

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Освітня програма	8730 Екологія
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	101 Екологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	8730
Назва ОП	Екологія
Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	101 Екологія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Параняк Роман Петрович, Кагукіна Анастасія Максимівна, Бахарєв Володимир Сергійович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	11.03.2024 р. – 13.03.2024 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://biolog.kpnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/02/opp-ekolohiia-bakalavr-21-23.pdf
Програма візиту експертної групи	https://biolog.kpnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/03/prohrama-vizytu-11-12_03_2024.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітньо-професійна програма (далі - ОП) “Екологія” (далі - ЕО) першого (бакалаврського) освітнього рівня має обґрунтовані, зрозумілі та досяжні цілі, які не мають розбіжностей з місією та візією Кам’янець-Подільського національного університету імені Івані Огієнка (далі - К-ПНУ). Структура та зміст освітньо-професійної програми відповідає вимогам стандарту вищої освіти, ринку праці, галузевим особливостям, регіональним потребам. ОП сформовано з урахуванням досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм, а також сучасним викликом, які пов’язані з невизначеністю умов, яка виникла внаслідок збройної агресії проти нашої країни. Визначною передумовою реалізації ОП є студентоцентрованість. Доступність процедур вступу, логічність і зрозумілість процесів визнання результатів попереднього навчання на викликає сумнівів. Інтегрованість ОП та логічна взаємодія між усіма освітніми компонентами забезпечують неперервність навчального процесу та високий рівень підготовки фахівців. Зміст ОП оновлюється, враховуючи рекомендації та потреби зацікавлених сторін. Робоча група постійно працює над удосконаленням змісту програми, її ОК та навчального процесу, відповідно до трендів розвитку галузі, вимог ринку праці та запитів від стейкхолдерів. Відповідно до сформованих діючих документів у К-ПНУ послідовно дотримуються визначених процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП. ЗВО публічно висвітлює інформацію для всіх учасників освітнього процесу. Матеріально-технічні ресурси та освітнє середовище забезпечують досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів. Усі учасники освітнього процесу послідовно дотримуються правил та процедур, що регулюють права та обов’язки учасників освітнього процесу. Перспективою розвитку ОП є подальше розширення можливостей збору пропозицій стосовно ОП від стейкхолдерів.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Сильною стороною та водночас взірцевою практикою є багаторічне, системне, широке залучення представників академічної та професійної спільноти до процесів визначення її цілей та удосконалення. Зокрема, К-ПНУ разом із представниками ряду університетів Центральної та Західної України до процесів визначення програмних результатів навчання на цій та аналогічних програмах шляхом участі в роботі ГО “Міжнародна асоціація екологів університетів”, Асоціації професіоналів-екологів РАЕW, а також у процесі організації та проведення Міжнародної науково-практичної конференції “Подільські читання”. Сильною стороною є підхід до організації та виділений обсяг практичної підготовки здобувачів за ОП. Визначені ОП практики за сутністю, змістом та значним обсягом (21 кредит ЄКТС) забезпечують досягнення ПРН визначених стандартом вищої освіти з урахуванням особливостей та унікальності поданої на акредитацію ОП. Позитивною практикою є створення ради роботодавців, що забезпечує проведення профорієнтаційної роботи й сприяє ефективному працевлаштуванню випускників, а також - системне проведення опитувань здобувачів, яке дає можливість отримання зворотного зв’язку та забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в ОП.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

ЕГ вважає, що об’єднання пропозицій, висловлених у процесі обговорення ОП, та стану їх реалізації в окремий документ сприятиме відкритості процесів урахування пропозицій стейкхолдерів. Недостатнім, на думку ЕГ, є рівень зворотного зв’язку в процесах контролю за рівнем фактичного навантаження здобувачів - відсутня ланка урахування думки студентів саме з цього питання. Отже, ЕГ рекомендує до кінця поточного календарного року включити чіткі та зрозумілі питання з адекватності навантаження та достатності обсягів аудиторної та самостійної роботи в системі опитування здобувачів К-ПНУ. Програма вступного іспиту з біології для такої категорії вступників, на думку ЕГ, не повною мірою враховує специфіку ОП “ЕО”. Рекомендовано - урахувати особливість ОП під час формування Програми вступного іспиту прийому 2024 року. Слабкою стороною в рамках підкритерію 7.5 є відсутність умов для здобувачів освіти, які мають дітей. Рекомендуємо створити умови для осіб, які мають дітей та пройти курси підвищення кваліфікації НПП, які стосуються особливостей інклюзивної освіти. В рамках підкритерію 7.6, для зручності розуміння учасниками освітнього процесу та зацікавлених сторін вмісту документа, рекомендуємо оновити Положення про врегулювання конфліктних ситуацій у К-ПНУ, з обов’язковим вказанням видів конфліктних ситуацій у назві положення, а саме: “пов’язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо”. Недоліком в рамках підкритерію 8.2 є неповне взяття до уваги пропозиції здобувачів, а саме - неврахування пропозиції здобувачки освіти, під час засідання кафедри стосовно перегляду ОП. Тому, в рамках підкритерію 8.3 рекомендуємо залучати роботодавців до проведення занять. Також, в рамках підкритерію 8.2, рекомендуємо представникам ради студентського самоврядування під час перегляду та моніторингу ОП забезпечити внесення власних пропозицій та рекомендацій у процесі формування ОП за 2024, 2025, 2026 роки та оновити положення про студентське самоврядування К-ПНУ. Також, рекомендуємо створити таблицю, яка буде опублікована на офіційному веб-сайті та відображати реагування на рекомендації на зауваження, які надані під час проведення акредитаційних експертиз. Недоліком в рамках критерію 9 є обмеження можливостей заповнення гугл-форми «Пропозиції до ОПП», а слабкою стороною є те, що в розділі «Положення» на офіційному-веб сайті університету, не опубліковані всі положення, які є діючими в ЗВО. Рекомендуємо оновити сторінку на офіційному веб-сайті додавши всі положення які є діючими в ЗВО та розширити можливості заповнення гугл-форми «Пропозиції до ОПП».

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Метою підготовки фахівців освітнього ступеня “бакалавр” відповідно до заявленої освітньо-професійної програми 2021 року зі змінами від 01.06.2022 та 28.04.2023 (<https://biolog.kpnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/02/opr-ekolohiia-bakalavr-21-23.pdf>) та інтегральної компетентності, визначеної діючим стандартом вищої освіти першого (бакалаврського) рівня зі спеціальності 101 “Екологія” (<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/101-ekologiya-bakalavr-1.pdf>) є - підготовка висококваліфікованих, конкурентоспроможних фахівців, які здатні розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні екологічні проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов і передбачають застосування певних теорій та методів природничих наук. Зазначена мета добре узгоджується зі стратегією розвитку та моделлю поведінки К-ПНУ, яку сформульовано в Стратегії розвитку ЗВО на 2020-2030 рр. - освітня діяльність університету відповідно до потреб суспільства в умовах, які постійно змінюються. Також не спостерігається розбіжностей між метою ОП та місією, візією та цінностями університету (<https://drive.google.com/file/d/1Wnu9Sjiybwlgd8JDcM2XuTVgPcksKbC4/view>). ОП декларує, що особливою її реалізації є збалансований процес набуття здобувачами вищої освіти компетентностей з управління природоохоронною діяльністю, забезпечення екологічної безпеки та сталого розвитку суспільства. Така позиція щодо особливості ОП задовільно корелює із концептуальними засадами стратегії розвитку - сприяння сталому розвитку суспільства в умовах тісної взаємодії між усіма учасниками освітнього процесу та наукової діяльності з урахуванням інтеграції з ринком праці. Відповідність мети ОП місії, візії та стратегічним концептам розвитку К-ПНУ було підтверджено керівництвом ЗВО під час онлайн зустрічі.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Варто відзначити, що цілі та програмні результати навчання за ОП визначені відповідно до вимог стандарту вищої освіти. Проте як наслідок тісної багаторічної співпраці з основними стейкголдерами саме з огляду на їх рекомендації було сформовано додаткові (порівняно зі стандартом) спеціальні компетентності СК 14 та 15, а також програмні результати навчання - ПРН 26-28. В основу теоретичного обґрунтування доцільності розширення обсягу СК і ПРН покладено необхідність набуття випускниками ОП збалансованих знань і вмінь аналітичного оцінювання рівнів екологічної небезпеки для людини й об'єктів навколишнього природного середовища як в умовах виробництва, так і в процесах діяльності суб'єктів природоохоронного законодавства з особливим статусом. У процесі зустрічі з представниками роботодавців було підтверджено факти обізнаності стейкголдерів з особливостями поданої ОП, її метою та відповідності визначених ПРН вимогам роботодавців, їх достатності для подальшої успішної практичної діяльності. Підтверджено урахування позицій стейкголдерів, що здійснюється в К-ПНУ через обговорення проєктів ОП на засіданнях кафедри, наприклад Протокол засідання кафедри №14 від 10.11.2022 - документ завантажено до системи НА у відповідь на запит експертної групи (ЕГ) (<https://office.naq.gov.ua/4e5046d7-0715-4591-bd54-037138febef0>), а також через відгуки та рецензії на проєкт ОПП (<https://biolog.kpnu.edu.ua/obhovorennia-op/>). Під час зустрічі з стейкголдерами директором НПП “Подільські Товтри” Русланом Якубашем, а також заступником генерального директора КП “Міськтепловодоенергія” Олексієм Сікорою (випускником ОП) було підтверджено факт залучення стейкголдерів і випускників до процесів перегляду та вдосконалення ОП. У процесі зустрічі зі здобувачами та студсамоврядуванням (зустрічі 3 та 4 відповідно) було одержано підтвердження того факту, що здобувачі як стейкголдери залучаються до процесу перегляду та вдосконалення ОП. Під час роботи з фокус-групами було підтверджено факт урахування їх побажань і думок. Наприклад, пропозиції студентів, відображені у протоколі засідання кафедри №8 від 09.11.2023 були підтримані та знайшли своє місце в ОП 2021 зі змінами 2023 року. Загалом зміни в ОП 2021 року, а також подані протоколи засідань кафедри підтверджують той факт, що представники академічного середовища ЗВО також залучаються як стейкголдери до процесу оновлення, перегляду та вдосконалення освітньо-професійної програми. Рецензії на проєкти ОП висвітлюються у відкритому доступі на сторінці сайту кафедри (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/66756>). Проте експертною групою (далі - ЕГ) у процесі візиту було напрацьовано рекомендацію, що сприятиме розвитку цієї практики - об'єднувати пропозиції, висловлені в процесі обговорення, та стан їх реалізації в окремий документ.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Особливість поданої на акредитацію ОП чітко визначається галузевим і регіональним контекстом з урахуванням аналітичної складової процесів оцінювання та збереження стану довкілля. Під час онлайн зустрічі з представниками роботодавців було підтверджено той факт, що вони готові брати (за наявності вакансій) на роботи випускників-екологів К-ПНУ, так як цілі та зміст ОП, якість підготовки випускників, рівень їх знань і вмій відповідає сучасним вимогам ринку праці. Серед вітчизняних закладів використовувався досвід аналогічних програм ЗВО: Одеський екологічний університет, Тернопільський національний педагогічний університет, Хмельницький національний університет, Національний університет «Львівська політехніка». Аналізували переліки освітніх компонент (обов'язкових і вибіркових), структурно-логічну схему, особливості ОП, унікальність й шляхи досягнення мети навчання, специфіку регіональних аспектів. За результатами такого аналізу розширено перелік обов'язкових ОК - Агроекологія, Ландшафтна екологія та геоінформаційні системи. Впроваджено досвід використання комп'ютерних технологій, у тому числі і для екологічного моделювання (програмне забезпечення Pix4D для дрона DJI GO «Phantom», Quantum GIS основна + плагіни, ArcGIS, додаток для мобільних пристроїв iNaturalist, тощо). Досвід закордонних ЗВО вивчався у Люблінському університеті природничих наук (<https://up.lublin.pl/>), в тому числі і під час стажування, запозичено наступні практики: у вибіркову дисципліну «Біоіндикація» було додано тему «Практичне застосування методології біотестування» та оновлену тему практичного заняття «Оцінка стабільності розвитку деревних рослин за рівнем асиметрії морфологічних структур». Також, було враховано досвід Краківського аграрного університету (<https://urk.edu.pl>) та Варшавського університету природничих наук (www.sggw.pl) факультет сільського господарства та екології <https://syllabus.sggw.edu.pl/pl/1/20/3/4/40>, а саме проаналізовано силабуси навчальних дисциплін та внесені відповідні зміни у освітні компоненти ОП Екологія (Агроекологія, Заповідна справа, Природні ресурси та економіка природокористування, Екобіотехнологія тощо) – оновлено теми лекційних занять. Варто зазначити, що взірцевою, на думку ЕГ, практикою даної ОП є багаторічне, системне, широке залучення представників академічної та професійної спільноти до процесів визначення її цілей та удосконалення. Зокрема, К-ПНУ разом із представниками ряду університетів Центральної та Західної України до процесів визначення програмних результатів навчання на цій та аналогічних програмах шляхом участі в роботі ГО «Міжнародна асоціація екологів університетів», Асоціації професіоналів-екологів РАЕВ, а також у процесі організації та проведення Міжнародної науково-практичної конференції «Подільські читання», співорганізатором якої є К-ПНУ. Така практика на думку ЕГ сприяє налагодженню ефективної взаємодії академічного середовища в галузі природоохоронної діяльності та захисту довкілля.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

ОП, що акредитується має відповідність вимогам Стандарту вищої освіти першого (бакалаврського освітнього рівня вищої освіти за спеціальністю 101 - «Екологія» (затвердженого наказом МОН №1076 від 04.10.2018). Зокрема, визначені Стандартом ПР01-25 повною мірою реалізуються обов'язковими освітніми компонентами, передбаченими для опанування здобувачами за даною ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Сильною стороною та водночас взірцевою практикою даної ОП є багаторічна практика системного широкого залучення представників академічної та професійної екологічної спільноти до процесів визначення її цілей та удосконалення. Зокрема, К-ПНУ разом із представниками ряду університетів Центральної та Західної України до процесів визначення програмних результатів навчання на цій та аналогічних програмах шляхом участі в роботі ГО «Міжнародна асоціація екологів університетів», Асоціації професіоналів-екологів РАЕВ, а також у процесі організації та проведення Міжнародної науково-практичної конференції «Подільські читання», співорганізатором якої є К-ПНУ. Така практика на думку ЕГ сприяє налагодженню ефективної взаємодії академічного середовища в галузі природоохоронної діяльності та захисту довкілля.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Недоліки відсутні. Слабкі сторони не виявлені. Разом з тим ЕГ вважає, що об'єднання пропозицій, висловлених у процесі обговорення ОП, та стану їх реалізації в окремий документ сприяло б відкритості процесів урахування

пропозицій стейкхолдерів.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Підтвердженням обґрунтованості загальної оцінки за критерієм 1 є ті факти, що: визначені програмою підготовки компетентності та ПРН відповідають вимогами затвердженого Стандарту ВО і формують достатню основу для досягнення цілей ОП; цьому ж сприяє узгодженість галузевого аспекту і особливості ОП з концепцією інноваційного розвитку К-ПНУ. До проектування програми залучені стейкхолдери як з числа роботодавців, так і здобувачів вищої освіти. У процесі проектування ОП використано досвід профільних українських і закордонних ЗВО. Сильною стороною та взірцевою практикою є системна багаторічна участь академічної спільноти широкого кола українських університетів та професійної громадськості в процесах формування, удосконалення та розвитку поданої на акредитацію ОП. Слабких сторін за критерієм 1 ЕГ не виявила. Під час аналізу цього підкритерію було виявлено повну відповідність вимогам підкритеріїв 1.1 - 1.4. ЕГ оцінила Критерій 1 як зразковий.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Загальний обсяг освітньої складової ОП складає нормативні 240 кредитів ЄКТС, з яких обсяг вибіркового компоненту складає 60 кредитів (25%), що відповідає нормам чинного законодавства та затвердженого Стандарту вищої освіти зі спеціальності 101 "Екологія".

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

За структурою ОП обов'язкові компоненти та практична підготовка – 180 (75%) кредитів ЄКТС, варіативна – 60 (25%) відповідно. Освітні компоненти взаємопов'язані структурою, основною метою якої є відображення процесу посеместрового забезпечення досягнення ПРН. Логіку схематичної побудови освітньо-професійної програми (тут - ОПП) відображено у вигляді матриць відповідності: загальних і фахових компетентностей освітнім компонентам і програмних результатів навчання освітнім компонентам (розділ 4 та 5 ОПП відповідно). Кожен програмний результат навчання охоплений змістом ОП. Проведений аналіз навчального плану та ОПП 2021 року (зі змінами), дозволив підтвердити актуальність інформації щодо змісту навчання фахівців за даною ОП відповідно до відомостей про самооцінювання. Під час візиту було розглянуто індивідуальні навчальні плани здобувачів різних років вступу, факт присутності освітніх компонентів у формі та обсязі відповідно до ОП 2020 та 2021 – підтверджено. Аналіз робочих навчальних програм обов'язкових ОК дозволив підтвердити відповідність змісту ОК візуалізованим в ОП матрицям відповідності (розділ ОПП 4, 5). Серед питань, які виникли під час аналізу ОПП - неможливість встановити логіку посеместрового розміщення ОК без аналізу пререквізитів даних дисциплін, вказаних у робочих навчальних програмах. Означене питання, на думку ЕГ, не впливає на ефективність процесу досягнення визначених цілей і ПРН, проте опрацювання даного питання під час зустрічі з розробниками відомостей про самооцінювання дозволило сформулювати рекомендацію - у проєкті ОП 2024 забезпечити чітку відповідність між пре- і пореквізитами вивчення даного ОК і його місцем у логічній структурі підготовки.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Передбачені освітньо-професійною програмою обов'язкові освітні компоненти мають чітку відповідність цілям ОП «ЕО». Опис предметної області спеціальності 101, наведений у затвердженому Стандарті ВО має значну кореляцію зі змістом поданої на акредитацію ОП. Зміст ОП чітко структуровано: освітні компоненти, що формують загальнонаукові, мовні та універсальні компетентності фахівця-еколога; освітні компоненти, що формують спеціальні компетентності; вибіркові освітні компоненти. Така структуризація дозволяє набути необхідних обов'язкових компетентностей і розширити їх, а також, забезпечити досягнення належного рівня компетентностей

випускників ОП відповідно таких складових теоретичного змісту предметної області: поняття (ОК 1-3, 5, 10, 11), концепції (ОК 4, 6-9, 35), принципи природничих наук (ОК 12-16, 25, 33), охорона навколишнього середовища, збереження та раціональне використання (ОК 17-24, 34). Проте варто звернути увагу на невідповідність ПРН, які набувають здобувачі вищої освіти, тим видам економічної діяльності (назвам професійних робіт), до роботи за якими підготовлений бакалавр, і які зазначені в ОП, зокрема: інспектор державний з техногенного та екологічного нагляду та інженер з техногенно-екологічної безпеки. За даними сайту (<https://jobs.ua/dkhp/articles-3059>, <https://jobs.ua/dkhp/articles-3042>) ці первинні посади є затребуваними в галузі цивільної безпеки, проте даною ОП не передбачено ЗК, СК та ПРН, а також відповідної практичної підготовки для забезпечення даного виду економічної діяльності випускника - фахівця у галузі цивільної безпеки.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обов'язі, передбаченому законодавством.

К-ПНУ повною мірою забезпечує можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів за рахунок вибіркових освітніх компонентів (ВОК). Принципи вільного вибору здобувачами всіх рівнів вищої освіти ВОК зазначені у Положенні про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (рова редакція) (<https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view>). Відповідно до розділу 7 цього документу індивідуальна освітня траєкторія, сформована вибором ВОКів має становити не менш як 25 % загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для відповідної ОП. Процедура вибору визначена у Положенні про порядок реалізації права на вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти в К-ПНУ (нова редакція) (<https://drive.google.com/file/d/1yeup5-eknPm2Yfi8RXGYZjZPlKnfq310/view>). Процедура вибору дисциплін за поданою на акредитацію ОП (60 кредитів) включає такі етапи: 1) формування загальноуніверситетських каталогів ВОК; 2) ознайомлення здобувачів (керівництво деканату, гарант ОП, куратори); 3) оприлюднення каталогів на сайті закладу та в системі Moodle; 4) заповнення гугл-форм на вибір ВОКів; 5) формування груп і внесення ВОКів до індивідуальних планів здобувачів. Аналіз індивідуальних планів здобувачів, наданих у відповідь на запит ЕГ і завантажених в систему НА свідчить про власноручне внесення обраних ВОКів в індивідуальні плани здобувачів. Процедура вибору ВОКів є дійсно широкою. Здобувачі практично необмежені власному виборі. Під час онлайн зустрічі здобувачі освіти підтвердили факт обізнаності з процедурою вибору дисциплін. Студенти, зокрема, зазначили, що також здобувачі можуть альтернативно обрати ВОК з каталогів інших структурних підрозділів, проте запис на курс буде тільки за умови формування мінімально доцільної групи (проте є виключення з цього правила для малочисельних спеціальностей, до яких на жаль відноситься й екологія). Варто зазначити, що формування індивідуальної освітньої траєкторії в К-ПНУ не обмежується процесом вибору дисциплін. Здобувачі вільні в процесах вибору місця проходження практики, тематики курсових робіт, випускних кваліфікаційних робіт тощо. Це також було підтверджено під час роботи з фокус-групою здобувачів освіти.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практична підготовка здобувачів ОП "ЕО" в К-ПНУ є безумовно її сильною стороною. Відповідно до навчального плану, здобувачі ОП "ЕО" проходять такі види практик: «Загально-екологічна навчальна» - 2 семестр, 4,5 кредити ЄКТС; «Ландшафтна практика (навчальна)» - 4 семестр 4,5 кредити; «Виробнича практика із заповідної справи» - 6 семестр, 6 кредитів; «Виробнича переддипломна практика» - 8 семестр, 6 кредитів. Є затверджена наскрізна програма практичної підготовки (<https://biolog.kpnu.edu.ua/praktyka-2/>). Загальний обсяг практичної підготовки є значним - 21 кредит ЄКТС (обсяг практичної підготовки переважної більшості аналогічних програм складає в середньому 15 кредитів ЄКТС). Обґрунтування сильної практичної підготовки як сильної сторони ОП полягає у тому, що практики за сутністю, змістом та обсягом забезпечують ПРН відповідно до особливостей та унікальності поданої на акредитацію ОП. В процесі онлайн візиту ЕГ було розглянуто по суті приклади захищених звітів, виконаних здобувачами денної та заочної форм навчання, проаналізовано структуру щоденників з практик (завантажено до системи НА у відповідь на запит ЕГ). У якості зауваження з боку ЕГ за результатами аналізу змісту та форми наданих документів - відсутність відображення результатів захисту звітів на титульних аркушах, проте в щоденниках уся необхідна інформація присутня. Організація та реалізація практик здійснюється відповідно до угод з роботодавцями про проходження практик. Варіативність баз практичної підготовки є в цілому достатньою. Також здобувачі є вільними у визначенні власних об'єктів практичної підготовки. Це було фактично підтверджено під час зустрічі з фокус-групою студентів. Стейкхолдери підтвердили участь організацій, які вони представляють, у практичній підготовці здобувачів за поданою на акредитацію ОП.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

У процесі онлайн зустрічей із фокус-групами було встановлено, що НПП приділяють належну увагу формуванню soft skills у здобувачів ОП. Набуття soft skills забезпечується під час опанування освітніх компонентів, проходження практик, виконання етапів підготовки та захисту курсових, кваліфікаційних робіт тощо. Формуванню soft skills сприяють також сучасні методи навчання (презентації, робота у команді, комунікативність). Представники НПП під

час онлайн зустрічі акцентували увагу ЕГ на методах навчання, які вони використовують для розвитку м'яких навичок. Елементи командної роботи застосовуються під час виконання практичних і лабораторних робіт, підготовки доповідей та презентацій результатів практик. Безумовно впливає на набуття соціальних навичок відвідування тренінгів, що проводяться у ЗВО, періодичних зустрічей із роботодавцями. Варто зазначити, що представники роботодавців відмітили належний рівень soft skills здобувачів і випускників ОП.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Для здобувачів першого (бакалаврського) освітнього рівня за ОП «Екологія» зі спеціальності 101 «Екологія» професійний стандарт станом на сьогодні відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Розподіл обсягів ОПП за кредитним розміром освітніх компонентів, згідно з її структурно-логічною схемою, є реалістичним. Мінімальний обсяг ОК складає 3 кредити ЄКТС, максимальний - 6 кредитів для односеместрового курсу. Загальний обсяг ОП, обсяг обов'язкових і вибіркових освітніх компонентів відповідає вимогам Стандарту ВО та фактичному навантаженню магістрантів. Аудиторна складова освітніх компонентів для ОП як правило становить від 33%. Під час проведення онлайн зустрічі зі здобувачами освіти зі слів встановлено факти достатності аудиторного навантаження, реалістичних обсягів самостійної роботи та загалом комфортності навчання. Контроль за рівнем навантаженості студентів (не рідше 2 разів на рік), здійснюється під час аналізу результатів анкетування та складання магістрантами модульних та семестрових контролів на засіданнях випускової кафедри та вченої ради природничо-економічного факультету, проте наявні анкети не містять чітких питань щодо оцінювання рівня фактичного навантаження здобувачів. Про системне обговорення результатів свідчать витяги з протоколів засідання кафедри біології та екології (<https://office.naqa.gov.ua/e2f817be-2efb-40a1-8aba-c843bdf69776>, <https://office.naqa.gov.ua/302e0267-871e-4171-965f-8ac305e30dof>). Разом з цим ЕГ відмічає, що питання фактичного навантаження здобувачів є одним з ключових у процесах аналізу ефективності організації навчального процесу, саме тому ЕГ рекомендує включити чіткі та зрозумілі питання з адекватності навантаження та достатності обсягів аудиторної та самостійної роботи за ОК в систему опитування здобувачів К-ПНУ.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) освітнього рівня зі спеціальності 101 «Екологія» за дуальною формою в К-ПНУ станом на сьогодні не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Позитивних практик не виявлено. Сильною стороною ОП є організація, виділений обсяг та види практичної підготовки здобувачів за ОП. Визначені ОП практики за сутністю, змістом та обсягом забезпечують досягнення визначених стандартом вищої освіти ПРН з урахуванням особливостей та унікальності поданої на акредитацію ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Недоліків не виявлено. До умовно слабких сторін ОП можна віднести той факт, що недостатнім, на думку ЕГ, є рівень зворотного зв'язку в процесах контролю за рівнем фактичного навантаження здобувачів - відсутня ланка урахування думки студентів саме з цього питання. Отже, ЕГ рекомендує до кінця поточного календарного року включити чіткі та зрозумілі питання з адекватності навантаження та достатності обсягів аудиторної та самостійної роботи в систему опитування здобувачів К-ПНУ. Також розробникам ОП варто звернути увагу на невідповідність ПРН, які набувають здобувачі вищої освіти, певним видам економічної діяльності, до роботи за якими підготовлений бакалавр і які зазначені в ОП, зокрема - інженер з техногенно-екологічної безпеки, інспектор державний з техногенного та екологічного нагляду. ОП не передбачено ЗК, ФК та ПРН, а також відповідної практичної підготовки для забезпечення даного виду економічної діяльності випускників - фахівців у галузі цивільної безпеки.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Вимоги Стандарту вищої освіти щодо обсягів та розподілу навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти виконано. Структура ОП є такою, що у сукупності дозволяє досягти визначених Стандартом ПРН. Здобувачі освіти мають можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії. Система вільного вибору дисциплін в К-ПНУ є прозорою та зрозумілою. Дієвість та реальність процедури широкого вибору підтверджена здобувачами освіти під час зустрічі. ЕГ констатує загалом відповідність діяльності ЗВО вимогам підкритеріїв 2.1 - 2.9. Разом з тим визначені умовно слабкі сторони та надані рекомендації дозволяють сформулювати висновок щодо відповідності даного критерію рівню "В". Рекомендована траєкторія вдосконалення є досяжною та адекватною.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Архівна інформація про вступ на навчання та правила прийому в 2023 році подана на офіційному веб-сайті «К-ПНУ» (<https://vstup.kpnu.edu.ua/pravya-pryjomu/>). Вони розроблені Приймальною комісією відповідно до Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти 2023 р. (<https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/vstupna-kampaniya-2023/umovi-prijomu-dlya-zdobuttya-vishoyi-osviti-2023-roku>). Інформація оприлюднена у вільному доступі, не містить дискримінаційних положень, чітка та зрозуміла для сприйняття вступниками. Вступ здійснюється на конкурсних засадах на основі національного мультипредметного тесту 2022-2023 р. з відповідними ваговими коефіцієнтами або ЗНО 2020-2021 р., а також розгляду мотиваційних листів. Методичні рекомендації з написання мотиваційних листів були розміщені заздалегідь для загального доступу та ознайомлення на вебсайті К-ПНУ (<https://vstup.kpnu.edu.ua/motyvatsijnj-lyst>). У зв'язку з відсутністю набору абітурієнтів на перший курс, вказані вище правила не застосовувались. Проте, як повідомив відповідальний секретар приймальної комісії, сформовані комісії з розгляду мотиваційних листів обов'язково включали гаранта ОП.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

За Стандартом вищої освіти (<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/101-ekologiya-bakalavr-1.pdf>), університет має право визнати та перезарахувати кредити ЄКТС для осіб, які вступають на базі ступеня «молодший бакалавр» (освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст») і на базі ступеня «фаховий молодший бакалавр». Під час спілкування експертів у фокус-групі подібних випадків не встановлено. Згідно з Правилами прийому 2023 можливий прийом осіб, які не менше одного року здобувають ступінь вищої освіти і виконують у повному обсязі навчальний план або які здобули ступінь бакалавра, магістра, освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста, для здобуття ступеня бакалавра за іншою спеціальністю (спеціалізацією, напрямом підготовки). Для прийому таких осіб К-ПНУ сформовано небюджетні пропозиції. У 2023 році було здійснено набір на вакантні ліцензійні місця 2-го курсу осіб, що вступали на основі раніше здобутої вищої освіти на небюджетні пропозиції. Так загальний контингент, згідно відомостей про самооцінювання складає 12 осіб, з яких 9 прийнято на 2-ий курс. Вступ таких осіб здійснювався на основі документу про раніше здобуту вищу освіту за іншою спеціальністю та вступного екзамену відповідно до додатку 7 Правил прийому 2023 (<https://vstup.kpnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/dodatok-7-dobir-na-osnovi-vo-zi-zminamy.pdf>). Форма вступного екзамену - тест з біології. Програма вступного екзамену (https://drive.google.com/file/d/1iQVQ1Sned5PYDh-5I7MXABQUXZicv_dL/view) затверджена у встановленому порядку від 26.04.2023. Варто зазначити, що вибір предмету для вступного іспиту відповідно до затверджених МОН України Правил прийому є виключною автономією ЗВО. Проте, на думку ЕГ, з огляду на перелік обов'язкових ОК, що вивчаються на першому році навчання особами, які вступають на повний термін навчання (3 роки 10 місяців) - Вступ до спеціальності, Хімія, Основи екології та неоекологія, Метеорологія та кліматологія, Ландшафтна екологія та ГІС, Фізика та ін., не повною мірою відображаються переліком питань, охоплених Програмою вступного екзамену з біології. Відповідно сформовано рекомендацію - урахувати особливість ОП під час формування Програми вступного іспиту прийому 2024 року.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання

кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

В К-ПНУ розроблено та впроваджено процедури визнання результатів навчання отриманих в інших ЗВО, це висвітлено в положеннях: Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу К-ПНУ (нова редакція) (<https://drive.google.com/file/d/1loCd22OHJF-z9v5NxyRQgoMNVrDha8KI/view>), Положення про екзамен і заліки та порядок перезарахування навчальних дисциплін, визначення академічної різниці та її ліквідації при переведенні, вступі та поновленні студентів на навчання до К-ПНУ (https://drive.google.com/file/d/1RLYvBwoEb7NFW8ikmHv5-VpzlOw3_04u/view), Положення про порядок перезарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти в межах академічної мобільності в К-ПНУ (https://drive.google.com/file/d/1xHhdBjdRj2oHJKBOxoeDbzTlV_RSVQF3/view), Порядок визнання в К-ПНУ документів про середню, середню професійну, професійну освіту, виданих навчальними закладами інших держав (https://drive.google.com/file/d/1nwsedr5bK6Fx_jgkM52MoPhiRDzH8iiH/view), Порядок визнання в К-ПНУ ступенів вищої освіти, здобутих в іноземних закладах вищої освіти (<https://drive.google.com/file/d/1X6BZ9e2yfa8FOjSyRwFIKKeeljPR3yJP/view>). Здобувач ВО має змогу отримати необхідну інформацію на офіційному вебсайті університету (<https://inter.kpnu.edu.ua/uk/akademichna-mobilnist/>). Визнання результатів навчання здійснюється на основі Європейської кредитно-трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС). Як зазначила керівниця відділу фандрайзингу в університеті є багато прикладів міжнародної співпраці. Проте, це переважно стосується викладачів. В К-ПНУ шукають шляхи покращення ситуації з академічною мобільністю студентів. Наразі на ОП не було практики визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО під час академічної мобільності.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання в К-ПНУ результатів навчання, здобутих шляхом формальної або інформальної освіти регламентовано «Порядком визнання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (нова редакція)» (<https://drive.google.com/file/d/19GCSM3y-K496gs8RQJpomO9FjUJumB4T/view>). У випадку, якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній та інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється, зокрема, у разі їх відповідності змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю тощо). Вищезазначений Порядок, на думку ЕГ, не містить дискримінуючих положень і, по суті, є доволі демократичним - дозволяє перезарахування окремих модулів, тем, занять тощо. Питання урахування результатів неформальної освіти є достатньо популяризованим, студенти є обізнаними. Силабуси ОК у розділі «Політика курсу» містять інформацію щодо зарахування таких результатів навчання. Проте під час реалізації ОПП випадків зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти, які одержані у неформальній освіті не було. Під час вивчення ОК Урбоекологія, Екотрофологія здобувачі додатково користувались ресурсами платформи Prometheus про що свідчать відповідні сертифікати (<https://biolog.kpnu.edu.ua/neformalna-informalna-osvita/>). Проте із заявами з проханням про визнання таких результатів навчання не зверталися.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Сильних сторін і позитивних практик не виявлено.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Слабких сторін та суттєвих недоліків не виявлено. Під час проведення експертизи встановлено, що особи, які вступають на навчання на базі раніше здобутої вищої освіти з іншої спеціальності складають вступний екзамен з біології. Перелік питань, що містить Програма вступного іспиту з біології для такої категорії вступників, на думку ЕГ, не повною мірою враховує специфіку ОП «Екологія». Відповідно сформовано рекомендацію - урахувати особливість ОП під час формування Програми вступного іспиту прийому 2024 року. Також ЕГ рекомендує продовжувати практики популяризації зарахування результатів отриманих у неформальній та інформальній освіті, а також, активізувати роботу з обміну студентами, запровадити на практиці визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО або на інших ОП.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Університет забезпечує належний доступ до самої освітньої програми, Правил прийому, положень щодо визнання результатів навчання. Положення вступу чіткі і зрозумілі. ЕГ констатує відповідність діяльності ЗВО вимогам підкритеріїв 3.1-3.4 та загалом критерію 3, проте наявність слабких сторін дозволяє сформулювати висновок про відповідність вимогам на рівні "В". Рекомендована траєкторія вдосконалення є досяжною та адекватною.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Освітня програма (ОП) Екологія відповідає заявленим цілям, а методи та форми навчання і викладання орієнтовані на досягнення програмних результатів навчання (ПРН). Розміщення силабусів та робочих програм Навчальні дисципліни – Кафедра біології та екології (kpnu.edu.ua) на сайті кафедри та в системі MOODLE забезпечує доступність інформації про форми та методи навчання для всіх здобувачів. Наявність Положення про організацію освітнього процесу (<https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view>) гарантує чітку регламентацію та контроль за всіма аспектами навчання. Результати опитування науково педагогічних працівників (НПП) і здобувачів вищої освіти у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка свідчать про загальне задоволення формами і методами навчання та викладання, які реалізують принципи академічної свободи, враховують свободу слова та творчості, реалізуються в авторських програмах з використанням сучасних освітніх та наукових тенденцій, що забезпечує їх максимальну варіативність. ЕГ встановлено, що для забезпечення вимог студентоцентрованого підходу у К-ПНУ створені всі умови для вільного висловлення думок, вподобань, ідей та вимог здобувачів ВО, а також для незалежного вибору здобувачами ВОКів. Здобувачі ВО мають можливість самостійно формувати свою індивідуальну освітню траєкторію. Регулярно проводяться опитування здобувачів ВО щодо їх задоволеності методами навчання та викладання <https://monitoring.kpnu.edu.ua/anketuvannia/>. Результати опитувань обговорюються на засіданнях кафедри та використовуються для покращення освітнього процесу <http://surl.li/qjoddd>. У ході експертизи встановлено, що здобувачі ВО у К-ПНУ можуть вільно вибирати навчальні дисципліни <https://biolog.kpnu.edu.ua/vybirkovi-navchalni-dystsypliny-bakalavr-sylabusy/>, напрямки та тематику науково-дослідної діяльності, наукового керівника, участь у наукових гуртках і проблемних групах <https://biolog.kpnu.edu.ua/hurt-ta-pr-hr/>, бази для проходження практик, а також реалізувати академічну мобільність. Викладачі мають можливість вибирати зміст, логіку, обсяг викладу навчальної інформації та її інтерпретацію, форми та методи викладання, напрямок науково-дослідної діяльності, що відповідає їх особистим інтересам та тематиці діяльності кафедри, а також планувати професійний саморозвиток <https://biolog.kpnu.edu.ua/sertyfikaty-ta-dovidky-pro-stazhuvannia/>.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Під час інтерв'ювання науково педагогічних працівників та здобувачів, а також вивчення документів, експертною групою (ЕГ) було перевірено, що, інформація про освітній процес є доступною, зрозумілою для здобувачів, надається вчасно та в повному обсязі. Здобувачі інформують про освітній процес через нормативні документи, які стосуються освітнього процесу у силабусах, робочих програмах <https://biolog.kpnu.edu.ua/navchalni-dystsypliny/> та у системі MOODLE. Завідувачем кафедри організуються зустрічі здобувачів ВО з гарантом ОП, де надається вся необхідна інформація. Програма атестації здобувачів ВО розміщена на сайті кафедри <https://biolog.kpnu.edu.ua/atestatsiia/>. В цілому, система інформування учасників освітнього процесу на ОП "Екологія" (бакалавр) в К-ПНУ відповідає сучасним вимогам до вищої освіти та свідчить про високий рівень організації освітнього процесу на кафедрі екології.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Організація освітнього процесу на ОП «Екологія» (бакалавр) в К-ПНУ передбачає інтеграцію освітньої, наукової та виробничої діяльності, що відповідає положенням 2.3.8 та 6.5. Зміст освіти за ОП відповідає науково-дослідній роботі ЗВО та кафедри. Здобувачі ВО знайомляться з сутністю, структурою та методами організації дослідницької діяльності під час вивчення ОК "Основи наукових досліджень". Під час вивчення інших ОК, вони дізнаються про актуальні наукові проблеми в області екології, методи досліджень та навчаються працювати з обладнанням. Заняття з окремих ОК (Загальна екологія та неоекологія, Заповідна справа, тощо) проводяться у формі екскурсій у НПП "Подільські Товтри", ботанічному саді ПДУ, на виробництві <https://ecolog.kpnu.edu.ua/ekskursiia-studentiv-kafedry->

ekolohii-na-hes/. Захисти практик, курсових, кваліфікаційної роботи розвивають вміння презентувати результати науково-дослідної роботи, аргументувати, відстоювати свою позицію <https://biolog.kpnu.edu.ua/nauk-rob-zi-stud/>. Здобувачі освіти у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка є учасниками наукових конференцій, семінарів, де презентують результати наукової діяльності <https://ecolog.kpnu.edu.ua/studentska-konferentsiia/>. К-ПНУ має належне матеріально-технічне забезпечення для проведення науково-дослідної роботи <https://biolog.kpnu.edu.ua/lab/>, а також співпрацює з різними науковими та виробничими установами, що сприяє розвитку наукового потенціалу здобувачів вищої освіти. Таким чином, К-ПНУ активно інтегрує освітню, наукову та виробничу діяльність, що сприяє розвитку компетентностей здобувачів ВО у сфері наукових досліджень.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Зміст ОК ОП оновлюється з урахуванням інноваційних досягнень вітчизняної та світової науки в галузі екології. Зміни вносяться до початку навчального року з урахуванням наукових інтересів здобувачів ВО. Оновлення ОП та змісту ОК відбувається з урахуванням змін в нормативних документах, науковому і професійному полі, ринку освітніх послуг та ринку праці. Для підвищення показників якості підготовки здобувачів ВО в К-ПНУ впроваджуються сучасні європейські методики та технології, що є результатом запрошення гостьових фахівців-лекторів, підвищення кваліфікації науково-педагогічного персоналу (НПП) на базі вітчизняних та зарубіжних академічних установ та закладів вищої освіти (ЗВО), науково-педагогічного стажування НПП за кордоном <https://biolog.kpnu.edu.ua/sertyfikaty-ta-dovidky-pro-stazhuvannia/>. Експертною групою було перевірено, що оновлення змісту ОК в К-ПНУ відбувається шляхом внесення відповідних змін до робочих програм ОК, текстів лекцій, планів практичних, лабораторних занять, зокрема з урахуванням наукових досягнень НПП <https://biolog.kpnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/02/ook-17-monitorynh-dovkillia-sylabus-2.pdf> та здобувачів ВО.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Інтернаціоналізація є однією з цілей Стратегії розвитку К-ПНУ. Аналіз відомостей про самооцінювання ОП та експертний аналіз показали, що процеси інтернаціоналізації регламентовані низкою нормативних документів, що відповідають сучасним стандартам освіти (<https://kpnu.edu.ua/publicna-informatsiia/>; <http://surl.li/ltfyx>). У К-ПНУ відділ міжнародних зв'язків координує процеси інноваційної діяльності ЗВО та поширює інформацію про можливості мобільності студентів та науково педагогічних працівників <https://inter.kpnu.edu.ua/uk/>. Під час інтерв'ювання здобувачі підтвердили, що мають доступ до міжнародних інформаційних ресурсів <https://library.kpnu.edu.ua>.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Сильних сторін і позитивних практик не виявлено.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Із метою підвищення інформативності робочих навчальних програм (силабусів) рекомендовано розміщувати на титульних сторінках зазначених документів QR-коди, які міститимуть анотовану інформацію щодо особливостей курсу та контактну інформацію. Також рекомендовано підвищити публікаційну активність НПП кафедри у виданнях, що індексуються у наукометричних базах даних Scopus, Web of Science. Сприяти подальшій інтернаціоналізації ОП через залучення іноземних фахівців та лекторів до викладання, проведення круглих столів, конференцій тощо.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених в освітній програмі «Екологія» цілей та програмних результатів навчання. Компоненти ОП постійно оновлюються і вдосконалюються. На практиці реалізується студентоцентрикований підхід та принципи академічної свободи, розвивається студентська мобільність. У К-ПНУ створена потужна матеріально-практична база, декілька лабораторій, що відкриває перспективи розвитку в багатьох наукових напрямках. Постійно проводяться анкетування здобувачів вищої освіти з метою встановлення рівня задоволеності якістю викладання та використовуваних методів навчання. Інформація щодо змісту навчання, порядку оцінювання освітніх компонентів вчасно та в доступній формі доноситься учасникам освітнього процесу. У ЗВО розроблено та оприлюднено усі нормативні документи, що регламентують навчання і викладання за ОП. ЕГ констатує загалом відповідність діяльності ЗВО вимогам підкритеріїв 4.1 - 4.5. Разом з тим надані рекомендації дозволяють сформулювати висновок щодо відповідності даного критерію рівню "В". Рекомендована траєкторія вдосконалення є досяжною та адекватною.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка регламентуються Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти https://drive.google.com/file/d/1aD_jeL-jGRbDWAegkQ58tdMxxbqQKuff/view). На ОП «ЕО» розроблена чітка система контрольних заходів та зрозумілі критерії оцінювання досягнень здобувачів вищої освіти, що представлені у силабусах, робочих програмах ОК, оприлюднюються на сайті кафедри <https://biolog.kpnu.edu.ua/navchalni-dystypliny/>, у середовищі MOODLE та доводиться до відома здобувачів ВО на початку опанування ОК. У ході експертизи встановлено, що поточний контроль здійснюють НПП під час навчальних занять шляхом усного опитування, тестування, письмових самостійних робіт, захисту робіт, проєктів. Форми поточного контролю з ОК визначають силабуси та робочі програми, які є доступними у середовищі MOODLE і на сайті кафедри <https://biolog.kpnu.edu.ua/navchalni-dystypliny/>). Навчальні досягнення здобувачів ВО під час занять (поточний контроль) оцінюються за 12-бальною шкалою. Модульний контроль здійснюється після виконання поточних завдань з дисципліни. Підсумковий контроль з навчальної дисципліни є завершальним етапом перевірки досягнення здобувачами ВО ПРН і проходить у формі заліків або семестрових екзаменів. Кожен ОК оцінюється в цілому за 100-бальною шкалою. Форми підсумкового контролю визначені ОП та навчальним планом. Форми контролю, критеріїв та особливості процесу оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти регламентуються положеннями: <http://surl.li/hwbb>, <http://surl.li/aglwm>, <http://surl.li/boqhd>. Атестація є завершальним етапом навчання на ОП та здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи здобувачами. З метою з'ясування зрозумілості критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачам ВО практикується опитування здобувачів ВО через анкетування <https://monitoring.kpnu.edu.ua/anketuvannia/>. У ході експертизи експертна група ознайомилася з порядком інформування здобувачів ВО про форми контрольних заходів та критерії оцінювання, що регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу в К-ПНУ <http://surl.li/hwbb>, Положенням про екзамен і заліки, порядок перезарахування навчальних дисциплін, визначення академічної різниці та її складання при переведенні, вступі та поновленні здобувачів вищої освіти на навчання до К-ПНУ <http://surl.li/aglwm> та ін.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Здобувачі ВО ОП «Екологія» бакалаврського рівня проходять атестацію у формі захисту кваліфікаційної роботи, що відповідає вимогам стандарту вищої освіти України за спеціальністю 101 «Екологія». Захист кваліфікаційної роботи відбувається відкрито на засіданні екзаменаційної комісії. На ньому обов'язково мають бути присутні всі члени комісії, включаючи голову. Строк і тривалість атестації визначаються графіком освітнього процесу та нормативно-правовими документами К-ПНУ. До них належать: Положення про атестацію та організацію роботи екзаменаційної комісії <http://surl.li/kqzal>, Порядок проведення атестації здобувачів ВО із застосуваннями дистанційних технологій навчання <https://drive.google.com/file/d/1-2YKbVhA9kOPuK5oskjpgwxBd1BazHmnA/view> та Положенням про дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти в К-ПНУ <https://drive.google.com/file/d/1vwOb8sJzVjHpAnrAmFADtNQWYUhJny-R/view>.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ЗВО процедура контрольних заходів регулюється цілим рядом Положень, які доступні на вебсайті університету у рубриці «Публічна інформація» <https://kpnu.edu.ua/publicna-informatsiia/>. Форми контролю, процедура оцінювання, шкала, критерії оцінювання з кожного ОК розміщені у силабусах та робочих програмах, розміщених на сайті кафедри <https://biolog.kpnu.edu.ua/navchalni%20dystypliny/>, <https://biolog.kpnu.edu.ua/praktyka-2/>). Після завершення усіх форм семестрового контролю формується узагальнений рейтинг здобувачів ВО <https://pef.kpnu.edu.ua/rejtynh-studentiv/>. Під час роботи ЕГ встановлено, що одним із ключових принципів організації освітнього процесу в К-ПНУ, чітко визначеним у Положенні про організацію освітнього процесу <https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOvL2bTCaLtRbcQA86/view> є прозорість та неупередженість оцінювання досягнень здобувачів вищої освіти. Під час інтерв'ювання здобувачів вищої освіти з'ясовано, що їм постійно нагадують про важливість чесності та відповідальності під час навчання, а також що рівень їх поінформованості щодо контрольних заходів і критеріїв оцінювання знань є достатнім. Здобувачам надається можливість оскаржити результати, з якими вони не згодні. Процедура запобігання та врегулювання конфліктних ситуацій визначена відповідним положенням <http://surl.li/eqzar>. Опитування здобувачів показало, що їм надається можливість повторного проходження поточних контрольних заходів викладачами відповідних дисциплін; студенти та студентське самоврядування позитивно оцінюють об'єктивність екзаменаторів. Під час зустрічі зі здобувачами вищої освіти підтверджено, що випадків оскарження процедури і результатів контрольних заходів на ОП не було. Згідно з правилами К-ПНУ, здобувачі, які не склали екзамен, можуть його перескласти до початку наступного семестру. Перший раз екзамен приймає викладач, а другий - комісія, створена деканом (Положення про організацію освітнього процесу в К-ПНУ <http://surl.li/hwbb>; Положення про екзамен і заліки, порядок перезарахування навчальних дисциплін, визначення академічної різниці та її складання при переведенні, вступі та поновленні здобувачів вищої освіти на навчання до К-ПНУ https://drive.google.com/file/d/1RLYvBwoEb7NFW8ikmHv5-VpzlOw3_04u/view). Здобувачі, які не захистили кваліфікаційну роботу або отримали незадовільну оцінку, можуть перескласти її протягом трьох років після відрахування з університету, відповідно до Положення про атестацію та організацію роботи екзаменаційної комісії в К-ПНУ <https://drive.google.com/file/d/1tHg3tKyySlq2GC1Bk5ZDIUbsWKxQ42dr/view>. ЕГ встановлено, що за час існування ОП не було випадків повторного проходження атестації здобувачами ВО. Процес та результати контрольних заходів, а також розгляд апеляційних скарг щодо цих результатів, регулюються пунктами 9.4 та 6 Положень про організацію освітнього процесу та атестацію відповідно. ЕГ відмітила, що на ОП «ЕО» не було зафіксовано жодних скарг на процедуру та результати контрольних заходів.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Основними документами, що визначають політику, стандарти і процедуру дотримання академічної доброчесності у ЗВО є: Стратегія розвитку К-ПНУ на 2020-2030 роки <http://surl.li/bkjcg>; Положення про організацію освітнього процесу в К-ПНУ <http://surl.li/hwbb>; Кодекс академічної доброчесності К-ПНУ <http://surl.li/bhnxj>; Положення про дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними, науковими працівниками та здобувачами вищої освіти <http://surl.li/eqgxs>; Методичні рекомендації з перевірки курсових, дипломних/кваліфікаційних робіт (проектів), дисертацій здобувачів вищої освіти К-ПНУ на рівень унікальності <http://surl.li/qjgxd>; Порядок перевірки рукописів, монографій, підручників, навчальних посібників на рівень унікальності <http://surl.li/eqiqk>; Положення про врегулювання конфліктних ситуацій у К-ПНУ <http://surl.li/eqzar>. Розроблено процедуру виявлення академічного плагіату. Використовується програмно-технічний засіб на базі сервісу Unicheck.com інтегрований у середовище MOODLE. Репозитарій кваліфікаційних робіт здобувачів формується в електронному архіві університету, де роботи розміщуються у фондах «Кваліфікаційні роботи студентів». Результати перевірки на наявність або відсутність академічного плагіату розглядаються на засіданнях кафедри. У випадку виявлення факту порушення академічної доброчесності, цю проблему розглядає та вирішує Комісія з питань академічної доброчесності <https://integrity.kpnu.edu.ua/normativna-baza/komakadem/>. Під час онлайн-зустрічей зі здобувачами, НПП, студентським самоврядуванням, гарантом ОП, адміністративним персоналом та допоміжними структурними підрозділами експерти пересвідчилися у дотриманні вимог академічної доброчесності, її популяризації, обов'язковій перевірці робіт на плагіат. Експертна група переконалася в тому, що здобувачі вищої освіти обізнані щодо поняття «академічна доброчесність». Проте ЕГ рекомендує продовжити практику постійного проведення тренінгів, семінарів, консультацій, на яких для учасників освітнього процесу популяризуються принципи, процедури та механізми дотримання академічної доброчесності, розкривається процедура перевірки на академічний плагіат та можливі наслідки за негативний результат такої перевірки. У ЗВО функціонує комісія з питань етики <https://integrity.kpnu.edu.ua/normativna-baza/>, яка займається питаннями забезпечення дотримання принципів академічної доброчесності та попередження їх порушення. Зокрема, на сайті К-ПНУ є анонімне електронне анкетування щодо дотримання академічної доброчесності учасниками освітнього процесу <http://surl.li/dwvux>. ЕГ підтверджено, що тема «Академічна доброчесність» є складовою обов'язкової ОК «Основи наукових досліджень» <https://biolog.kpnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/02/ook-26-osnovy-naukovykh-doslidzhen-sylabus.pdf>. На сайті ЗВО є сторінка, що присвячена питанням академічної доброчесності <http://surl.li/qjqjw>, де НПП і здобувачі ВО можуть ознайомитися з нормативною базою та з «Буклетом з академічної доброчесності».

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Сильних сторін і позитивних практик не виявлено.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Недостатнє використання комп'ютерних технологій і спеціалізованих програм для проведення контрольних заходів. Група експертів рекомендує розглянути можливість використання електронних сервісів для оцінювання рівня знань здобувачів ВО. Рекомендуємо залучати здобувачів ЗВО до організації та проведення неформальних заходів (квестів, конкурсів) для поширення інформації та популяризації принципів академічної доброчесності серед здобувачів ВО, а також розширити можливість отримання здобувачами вищої освіти неформальної та інформальної освіти.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобутків здобувачів ВО є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачами ПРН. Чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів та їх повторного проходження. На сайті ЗВО є сторінка, що присвячена питанням академічної доброчесності, де НПП і здобувачі ВО можуть ознайомитися з нормативною базою та з «Буклетом з академічної доброчесності». Загалом система оцінювання в К-ПНУ є прозорою, об'єктивною та гнучкою. Однак є й деякі слабкі сторони, які потребують покращення. ЕГ констатує загалом відповідність діяльності ЗВО вимогам підкритеріїв 5.1 - 5.4. Разом з тим визначені слабкі сторони та надані рекомендації дозволяють сформулювати висновок щодо відповідності даного критерію рівню "В". Рекомендована траєкторія вдосконалення є досяжною та адекватною.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

За даними табл. 2, у реалізації ОП задіяні 19 науково-педагогічних працівників, з яких 3 є докторами наук, 8 доцентами та 8 старшими викладачами, усі НПП працюють на постійній основі. Частка викладачів, що мають науковий ступінь доктора або кандидата наук та читають лекції з навчальних дисциплін за спеціальністю і працюють на постійній основі, становить 100%. З 19 осіб 57,9 % чоловіки, а 42,1 % жінки, що у цілому свідчить про дотримання принципів гендерної рівності. За аналізом зведеної інформації про викладачів (табл. 2) та результатами зустрічей встановлено, що добір НПП за даною ОП вмотивований рівнем їх професіоналізму, що базується на досвіді науково-педагогічної роботи (середній стаж складає 19 р.), компетентності в предметній області (у НПП наявні стажування, спрямовані на розвиток професійних якостей та педагогічної майстерності). Так, зокрема професор кафедри Олександр Любінський пройшов підвищення кваліфікації у Державній екологічній академії післядипломної освіти та управління (Київ, 2020 р.); науково-педагогічне стажування в Університеті природничих наук у Любліні, Республіка Польща (2020 р.); прийняв участь у заході «Екологічна безпека ЄС та України в контексті глобальних кліматичних змін», що був організований за сприяння ЄС в рамках реалізації проекту Erasmus+ Jean Monnet Chair «EU Climate Leadership» (2020 р.) тощо. Він має низку грамот, дипломів та подяк <https://ecolog.kpnu.edu.ua/liubynskiy-oleksandr-iivanovych/>. Професор Любінська Людмила пройшла підвищення кваліфікації в Університеті природничих наук у Любліні, Республіка Польща (2020 р.); у Міжнародній академії екології та медицини (Київ-Кам.- Под., 2021 р.); у Центрі українсько-європейського наукового співробітництва (2022 р.) тощо. В результаті проведених з НПП інтерв'ю та аналізу наданих членам ЕГ матеріалів виявлено, що викладачі, які забезпечують реалізацію ОП та ПРН, мають відповідну академічну та професійну кваліфікацію, здійснюють необхідну роботу з навчально-методичного забезпечення освітніх компонентів, публікують результати наукової діяльності в фахових виданнях, зокрема, публікації в Scopus, Web of Science Core Collection. У здобувачів вищої освіти позитивні враження від професіоналізму викладачів за ОП «Екологія», що підтверджено в процесі зустрічей. За результатами аналізу звітів самооцінювання, наданих доказів, інтерв'ювання викладачів і здобувачів, ЕГ вважає, що кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення цілей та програмних результатів навчання.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

К-ПНУ відбирає викладачів згідно з: Законом України "Про вищу освіту" та Внутрішнім порядком конкурсного відбору <http://surl.li/rfyfl>. Інформацію про конкурс для заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників публікують на сайті університету. Вимогами до кандидатів є відповідна освіта, науковий ступінь або звання, досвід роботи за фахом. Також під час відбору враховують відповідність профстандарту "Викладачі ЗВО", критерії Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, підвищення кваліфікації та стажування. У результаті аналізу відповідей респондентів на проведених зустрічах, а також нормативно-правової бази ЗВО, ЕГ впевнилася у прозорості процедури та зрозумілості критеріїв конкурсного відбору. Таким чином, процедури конкурсного добору НПП у цілому є прозорими й дозволяють забезпечити необхідний рівень їх професіоналізму відповідно до академічної та/або професійної кваліфікації за ОК, що, у свою чергу, дає підстави для успішної реалізації ОП «ЕО».

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Згідно з положеннями К-ПНУ <http://surl.li/bhmck>, <http://surl.li/erzmx> роботодавці активно залучаються до освітнього процесу, надаючи поради щодо практичної підготовки та забезпечуючи бази для практик. Експертна група переконалася, що під час підготовки бакалаврів за ОП "Екологія", К-ПНУ активно співпрацює з рядом роботодавців, включаючи НПП "Подільські Товтри", КП "Міськтепловоденергія", СТОВ АФ "НЕФЕДІВСЬКЕ", НПП "Мале Полісся" та ЕНЦУМ. Факт проходження здобувачами практик на деяких із зазначених установ, а також регулярності надання роботодавцями відгуків щодо удосконалення ОП та реалізації освітнього процесу, підтверджено ЕГ під час зустрічі з роботодавцями. Ці співпраці включають проведення практик, гостьових лекцій, екскурсій, науково-дослідних робіт та консультацій. Для професійної адаптації проводяться зустрічі, відкриті заняття та екскурсії з потенційними роботодавцями. Інформація про ці заходи доступна на сайті кафедри біології та екології <https://biolog.kpnu.edu.ua/robo-ta-zh-steikholderamy/>. На зустрічі ЕГ отримала позитивні відгуки щодо ОП. Здобувачі освіти позитивно сприймають залучення професіоналів-практиків до освітнього процесу, а роботодавці задоволені рівнем підготовки здобувачів вищої освіти та постійно запрошують їх на роботу.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

ЕГ отримала підтвердження того, що ЗВО залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі та/або представників роботодавців <http://surl.li/rgxgk>, <http://surl.li/lrnfp>, <http://surl.li/rgxhq> та ін. Під час експертизи було відмічено, що викладачі крім науково-педагогічного стажу, мають значний практичний досвід в екології та охороні довкілля. Наприклад, Л.Любінська працювала заступником директора з наукової роботи в Національному природному парку «Подільські Товтри», а Оксана Тютюнник - спеціалістом-екологом у відділі архітектури, містобудування, ЖКГ та з питань екології Кам'янець-Подільської РДА.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

За аналізом матеріалів справи, документів у відкритому доступі та проведених зустрічей ЕГ встановлено, що у ЗВО, відповідно до академічної свободи, НПП можуть самостійно вибирати місце та тематику стажування кожні 5 років. Вони підвищували кваліфікацію в різних установах, включаючи ХНУ, СДУ, ТНПУ ім. В. Гнатюка, Державну екологічну академію післядипломної освіти та управління, Університет природничих наук у Любліні та Венеціанський університет Ка'Фоскарі <http://surl.li/lrksq>. К-ПНУ також реалізує проєкт «Школа професійного розвитку викладачів К-ПНУ» та програми підвищення кваліфікації <http://surl.li/rgwyc>. ЗВО стимулює професійний розвиток через рейтингове оцінювання <http://surl.li/czhwm> та преміювання, включаючи премії за публікації в Scopus та Web of Science.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Експертна група під час онлайн-зустрічей з адміністрацією Університету, адміністративним персоналом та НПП отримала підтвердження інформації, що кафедра та факультет К-ПНУ сприяють розвитку викладацької майстерності через моральні та матеріальні заохочення. Цей процес регламентується Колективним договором між адміністрацією та профспілковим комітетом . <http://surl.li/rfyprz>. Додаткове преміювання науково-педагогічних та інших працівників К-ПНУ за особливі досягнення у навчальній, методичній і науковій роботі також враховується <http://surl.li/bkrig>. Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в К-ПНУ <http://surl.li/hwab>, відповідно до нової редакції, також сприяє підвищенню показників наукової, методичної та організаційної виховної діяльності. Науково-педагогічні працівники, які забезпечують дану освітню програму, такі як О. Любінський, Л. Любінська, відзначаються високими рейтинговими показниками <https://kpnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/11/reitynh-21-22.pdf>. При зустрічі ЕГ з НПП, що залучені до освітнього процесу на ОП Екологія, було підтверджено прозорість та

дієвість механізму нарахування балів та преміювання за результатами рейтингу. Їхні досягнення відображені на дошці пошани, де занесені їхні імена разом з іншими викладачами.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Сильних сторін і позитивних практик не виявлено. (які надають практичні знання та навички).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Слабких сторін та суттєвих недоліків у контексті Критерію 6 не виявлено, проте ЕГ вважає необхідним надати певні рекомендації щодо покращення ОП. Рекомендовано розширити форми залучення представників роботодавців безпосередньо до освітнього процесу та розробити програму менторства для молодих НПП.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Викладачі кафедри активно беруть участь у програмах міжнародного стажування, постійно проходять підвищення кваліфікації, що підтверджується відповідними документами, опублікованими на сайті університету. Система розвитку педагогічної майстерності включає моральне та професійне заохочення. Процедури добору викладачів є прозорими та публічними. ЗВО має гарні практики преміювання НПП. Роботодавці готові долучатися до навчального процесу за ОП на взаємовигідних із ЗВО умовах. Загалом, конкурсний відбір НПП у К-ПНУ є прозорим та конкурентним. Університет має багато сильних сторін, таких як висока кваліфікація викладачів, співпраця з роботодавцями та система стимулювання. Однак є й деякі слабкі сторони, які можна виправити за допомогою вищезазначених рекомендацій. Тому, зважаючи на сильні сторони та позитивні практики, а також наведені рекомендації, експертна група дійшла висновку, що ОП відповідає рівню "В" за Критерієм 6. Рекомендована траєкторія вдосконалення є досяжною та адекватною.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

У ЗВО фінансові та матеріально-технічні ресурси є достатніми для реалізації визначених ОП цілей і програмних результатів навчання. Під час онлайн зустрічі було продемонстровано все необхідне обладнання для практичних, лабораторних робіт і виконання наукової роботи. На запит ЕГ надано відповідь (п'ятниця, 8 березня 2024 р. о 14:14:23 та вівторок, 12 березня 2024 р. о 13:47:05), щодо оновлення матеріально-технічної бази, в тому числі оновлення бібліотечного фонду. Під час зустрічі з НПП було зазначено, що збільшено кількість навчально-методичного забезпечення ОК, яке розміщено в Moodle. Бібліотека К-ПНУ імені Івана Огієнка має власний сайт <https://library.kpnu.edu.ua/>, де міститься вся необхідна інформація. В своєму складі бібліотека містить 2 абонементи, 9 читальних залів та загальний фонд кількістю 1002854 примірників. Здобувачами освіти під час зустрічі було зазначено, що в бібліотеці є всі необхідні матеріали для підготовки до занять.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

ЗВО забезпечує безоплатний доступ до інформаційних ресурсів та інфраструктури, необхідної для навчання, наукової та викладацької діяльності, що було підтверджено на онлайн зустрічі з НПП та здобувачами освіти. НПП мають можливість безкоштовного друкування власних посібників. Конференції в ЗВО є безкоштовними для

здобувачів освіти та НПП. Також, є можливість безкоштовно отримання надання послуг психолога в університеті, для НПП та здобувачів освіти.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

У К-ПНУ діє ряд документів, що регламентують безпеку освітнього середовища, зокрема, Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу К-ПНУ (нова редакція) <http://surl.li/bheik>, Положення про порядок навчання і перевірки знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності працівників і здобувачів ВО К-ПНУ <http://surl.li/bhei1>, Правила внутрішнього розпорядку К-ПНУ <http://surl.li/bdmeb>. Надано відповідь на запит ЕГ (п'ятниця, 8 березня 2024 р. о 14:14:23 та вівторок, 12 березня 2024 р. о 13:47:05), де розміщено документи, які підтверджують безпеку освітнього середовища, а саме: акт огляду закладів освіти щодо підготовки до 2023/2024 навчального року та акти оцінки об'єкта (будівлі, споруди, приміщення) щодо можливості його використання для укриття населення як найпростішого укриття, де зазначено, що укриття в університеті рекомендовані для використання як найпростіші укриття. Під час зустрічі зі здобувачами зазначено, що їм проводять всі необхідні інструктажі з охорони праці. Членами ЕГ було визначено, що інтереси та потреби здобувачів освіти беруть до уваги під час прийняття рішень, які стосуються організації освітнього середовища, оскільки саме інтереси студентів є вирішальним чинником, це підтверджує студентоцентризм, який пропонує в ЗВО.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

К-ПНУ забезпечує організаційну, освітню, консультативну, соціальну та інформаційну підтримку здобувачів освіти. Освітня підтримка забезпечується отриманням необхідних знань, умінь і навичок під час навчальних занять та на консультаціях. Представники студентського самоврядування, куратори, НПП, гарант ОП, завідувачі кафедри та адміністрація надає всю необхідну організаційну підтримку. Співпраця кураторів, адміністрації та представників студентського самоврядування забезпечує інформаційну підтримку. Оголошення та вся необхідна інформація розміщується на сайті університету <https://kpn.u.edu.ua/publicna-informatsiia/>, природничо-економічного факультету <https://pef.kpn.u.edu.ua/>, кафедри біології та екології <https://biolog.kpn.u.edu.ua/> та сайті студентського сенату <https://sbg.kpn.u.edu.ua/>. Консультативна підтримка забезпечується відділом профорієнтаційної роботи, доуніверситетської підготовки та сприяння працевлаштуванню випускників університету <https://proforient.kpn.u.edu.ua>, відділом міжнародних зв'язків <https://inter.kpn.u.edu.ua/uk>, відділом наукової роботи <https://science.kpn.u.edu.ua>, Лінгвістичного центру <https://lc.kpn.u.edu.ua>, Центру інформаційних технологій <https://itcentre.kpn.u.edu.ua>, та Навчально-методичним центром забезпечення якості освіти <https://nmz.kpn.u.edu.ua>. В ЗВО діє соціально-психологічна служба <https://sps.kpn.u.edu.ua>, яка забезпечує соціальну підтримку здобувачів. Зокрема, безкоштовно користуватися послугами психологічної допомоги соціально-психологічної служби мають можливість, також НПП. Під час зустрічі зі здобувачами освіти було зазначено, що в ЗВО вони отримують всю необхідну організаційну, освітню, консультативну, соціальну та інформаційну підтримку. В ЗВО регулярно проводять опитування, які стосуються рівня задоволеності здобувачів освіти механізмами підтримки <https://nmz.kpn.u.edu.ua/pryrodneycho-ekonomichnyj>.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

В К-ПНУ діє ряд документів, що реалізують права на освіту з особливими освітніми потребами, зокрема: Положення про організацію інклюзивного навчання https://drive.google.com/file/d/1S_n8rUhGwen4huhZfWjQeJKGzc4LpiF5/view, Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших осіб з числа маломобільних груп населення в К-ПНУ <https://drive.google.com/file/d/10ogst3fOoicX41N31RHgf8InVMpaWtfd/view>, Стратегія розвитку К-ПНУ на 2020-2030 рр. <https://drive.google.com/file/d/1Wnu9Sjiybwlgd8JDCM2XuTVgPcksKbC4/view>, Правила прийому до К-ПНУ <https://vstup.kpn.u.edu.ua/pravyyla-pryjomu> та Положення про організацію освітнього процесу в К-ПНУ (нова редакція) <https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOvL2bTcaLtRbcQA86/view>. Особи, які мають особливі освітні потреби мають можливість отримувати освіту за індивідуальним графіком навчання https://drive.google.com/file/d/13pQ_ysjppBqfVew4nptghvvo8ITYR2bo/view. В ЗВО навчальні корпуси та гуртожитки облаштовано пандусами. Осіб з порушенням рухового апарату в гуртожитках для забезпечення зручності проживання розміщують на першому поверсі. Здобувачів з особливими освітніми потребами за даною ОП немає. Умов для здобувачів, які мають дітей наразі не створено.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною

для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

В К-ПНУ існує чітка та зрозуміла політика процедури вирішення конфліктних ситуацій. На сайті ЗВО є сторінка «Запобігання корупції в КПНУ», де міститься вся необхідна інформація <https://kpnpu.edu.ua/universytet/zapobihannia-koruptsii-v-kpnu/>. З питань академічної доброчесності функціонує комісія <https://integrity.kpnpu.edu.ua/normatyvna-baza/komakadem>. Діє ряд документів, що регламентує політику та процедури вирішення конфліктних ситуацій, а саме: Положення про врегулювання конфліктних ситуацій у К-ПНУ <https://drive.google.com/file/d/1x9fQX5YFxfZITVLbx69aGGQrHuFXVVPc/view>, Статут К-ПНУ (нова редакція) <https://drive.google.com/file/d/1mSgolphxhjs9dAP9pippTiBvdTLCVr5H/view>; Положення про дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними, науковими працівниками та здобувачами вищої освіти в К-ПНУ (нова редакція) <https://drive.google.com/file/d/1vwOb8sJzVjHrAnrAmFADtNQWYUhJny-R/view>, Антикорупційна програма К-ПНУ на 2023–2025 рр. https://drive.google.com/file/d/1w2KzW6tUHDT7HezvifmlUzEW9F6_VnGG/view, Кодекс академічної доброчесності К-ПНУ (нова редакція) https://drive.google.com/file/d/1W_tRKAqt4kKFyD1zNzR76uxVZY3mUjBV/view. У разі потреби здобувачі мають можливість звернутися до представників студентського самоврядування, профспілкової організації студентів, аспірантів та докторантів К-ПНУ. В ЗВО діє телефон довіри та скринька довіри <https://kpnpu.edu.ua/telefon-doviry>. На онлайн зустрічах було зазначено, що конфліктних ситуацій на даній ОП не виникало. Здобувачі освіти ознайомлені з процедурою вирішення конфліктних ситуацій.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Сильних сторін не виявлено. Позитивною практикою є постійне оновлення матеріально-технічної бази ОП та наявність системних опитувань, що стосуються рівня задоволеності здобувачів освіти механізмами підтримки у процесі навчання в ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабкою стороною в рамках підкритерію 7.5 є відсутність умов для здобувачів освіти, які мають дітей. Рекомендуємо в рамках вимог підкритерію 7.5 створити умови для осіб, які мають дітей та пройти курси підвищення кваліфікації НПП, які стосуються особливостей інклюзивної освіти. В рамках підкритерію 7.6, для зручності розуміння учасниками освітнього процесу та зацікавлених сторін вмісту документа рекомендуємо оновити Положення про врегулювання конфліктних ситуацій у К-ПНУ, з обов'язковим вказанням видів конфліктних ситуацій у назві положення, а саме: “пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо”.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

В ЗВО матеріально-технічні ресурси та освітнє середовище забезпечують досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів. Членами ЕГ було виявлено слабку сторону, але при врахуванні наданих рекомендацій її можливо ліквідувати в найближчий час. ЕГ констатує загалом відповідність діяльності ЗВО вимогам підкритеріїв 7.1 - 7.6. Разом з тим визначені слабкі сторони підкритерію 7.5 та надані рекомендації дозволяють сформулювати висновок щодо відповідності даного критерію рівню “В”. Рекомендована траєкторія вдосконалення є досяжною та адекватною.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

У К-ПНУ розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд ОП здійснюється відповідно до Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в К-ПНУ (нова редакція) <https://drive.google.com/file/d/1fJt5mTcwrKgEpV8cjHYUM7GaI6MikA4o/view> та Положення про освітні програми в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (нова редакція)

<https://drive.google.com/file/d/1apkc4bdu4wTDTUFtQAsNdFAExi9GLi6d/view>. Перегляд ОП проводиться щорічно. Під час перегляду та оновленні ОП враховуються пропозиції роботодавців, випускників ОП, здобувачів, НПП, пропозиції гаранта ОП. Також, враховуються результати анкетувань. Під час онлайн зустрічі з керівництвом ЗВО було зазначено, що є бажання зменшити кількість анкетувань, в зв'язку з незадоволеністю здобувачів щодо великої кількості опитувань, однак під час зустрічі зі здобувачами було з'ясовано, що їх повністю влаштовує такий обсяг анкетувань. В К-ПНУ моніторинг відбувається щорічно, підтвердженням чого є звіти про результати моніторингу <https://nmz.kpnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/12/opp-ekolohiia-bakalavr.pdf>, <https://drive.google.com/file/d/1Xom9dUzmoQPpNHOWMsXqbVLVeTEYSubl/view>, <https://drive.google.com/file/d/14QDinVITEMCoCzhGJv4KL-xIEXW58jVh/view>, https://drive.google.com/file/d/1Hr7T6xzQpymyVIJ1G8Aou-4_h5MRMBOL/view, <https://drive.google.com/drive/u/o/folders/1AVl8ahVpGc4RnEJqcqRM1ImToihqVw-h>.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ЗВО практикується отримання постійного зворотного зв'язку від здобувачів вищої освіти через періодичні опитування здобувачів. На офіційному веб-сайті розміщені анкети для опитувань <https://monitoring.kpnu.edu.ua/anketuvannia/>. Розробка анкет відбувається відповідно до Положенням про опитування здобувачів вищої освіти щодо якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в К-ПНУ <https://bitly.ws/3drLq>. Отримані пропозиції від здобувачів обговорюють на засіданнях кафедри, підтвердження чого є витяги з протоколів №17 від 12 листопада 2021 року, №14 від 10 листопада 2022 року, які надані на запит ЕГ (відповідь на запит ЕГ п'ятниця, 8 березня 2024 р. о 14:14:23.) Під час онлайн зустрічі було з'ясовано, що за пропозицією С. Островської більше уваги приділяти екологічним наслідкам війни <http://surl.li/qkdgg> було введено нову вибірку ОК «Військова діяльність та довкілля», підтвердженням чого є витяг з протоколу №8 від 9 листопада 2023 року, який надано на запит ЕГ (відповідь на запит ЕГ п'ятниця, 8 березня 2024 р. о 14:14:23.) Здобувачкою К. Пехтеревою запропоновано залучати роботодавців до проведення занять, про що свідчить документ про надані пропозиції до ОП <https://biolog.kpnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/02/21-steikkhol.-eko-bak-2021.pdf>, однак на засіданні кафедри №4 від 23 лютого 2021 року (відповідь на запит ЕГ п'ятниця, 8 березня 2024 р. о 14:14:23.), були розглянуті всі пропозиції окрім наданої здобувачкою освіти. Робота ради студентського самоврядування регламентується положенням про студентське самоврядування К-ПНУ <https://drive.google.com/file/d/1dWItC3uNoZ8-tBpNWTfiUeOai95DpG1B/view>, однак під час зустрічі з представниками студентського самоврядування членами ЕГ було відмічено, що не всі представники ознайомлені з даним положенням. Також, відмічено, що положення датуються 2018 роком. Участь студентського самоврядування в процесах обговорення ОП полягає в залученні до обговорення ОП на розширених засіданнях кафедри біології та екології та вченої ради природничо-економічного факультету. Під час зустрічі з представниками студентського самоврядування було зазначено, що пропозицій стосовно змін в ОП вони не надавали.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

У ЗВО взаємодія з роботодавцями має реальний і системний характер стосовно ОП, підтвердженням чого є залученість роботодавців до Ради роботодавців К-ПНУ <https://proforient.kpnu.edu.ua/sklad-rady-robotodavtsiv/>. Також, підписано ряд договорів про співпрацю <https://biolog.kpnu.edu.ua/uhody-pro-spivpratsiu/>. Роботодавці беруть участь в круглих столах та онлайн конференціях <https://biolog.kpnu.edu.ua/robota-zi-steikkholderamy/> надають пропозиції до проекту ОП <https://biolog.kpnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/02/24-steikkhol.-eko-bak-2024-1.pdf>, <https://biolog.kpnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/02/23-steikkhol.-eko-bak-2023.pdf>, <https://biolog.kpnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/02/21-steikkhol.-eko-bak-2021.pdf>. та залучаються до засідань кафедри на яких відбувається перегляд ОП, що підтверджують витяги з протоколів засідань кафедри, які надані на запит ЕГ (відповідь на запит ЕГ п'ятниця, 8 березня 2024 р. о 14:14:23).

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

В К-ПНУ існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників даної ОП. Підтвердженням чого є наявність відділу профорієнтаційної роботи, доуніверситетської підготовки та сприяння працевлаштуванню випускників університету (<https://proforient.kpnu.edu.ua/>). Також, відділ узагальнює інформацію щодо кар'єрного шляху, траєкторій працевлаштування випускників, інформує про вакантні місця роботи за спеціальністю та співпрацює з потенційними роботодавцями, що забезпечує оперативне заповнення вакансій. Під час зустрічі зі здобувачами освіти, було зазначено, що вони знають про функціонування такого відділу та планують скористатися в майбутньому його послугами щодо працевлаштування, після закінчення навчання в магістратурі.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

В ЗВО система забезпечення якості вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми. Під час здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості вищої освіти було виявлено недоліки: необхідність постійної модернізації методів викладання навчальних дисциплін за ОП, зменшена кількість авторських навчально-методичних розробок, посібників викладачів, що забезпечують ОП в друкованому та електронному вигляді та відповідно недостатнє наповнення навчально-методичними матеріалами змісту окремих ОК у системі MOODLE. Під час проведення акредитаційної експертизи було з'ясовано, що для виправлення цих недопрацювань у поточному навчальному році методичне забезпечення ОК поповнено авторськими розробками, поступово оновлено та доповнено навчально-методичне забезпечення ОК в MOODLE конспектами або тезами лекцій, планами практичних занять, навчально-методичною літературою, завданнями для самостійної, модульної контрольної роботи тощо, запроваджені інтерактивні, проєктні методи навчання та проблемне навчання.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти в ЗВО беруться до уваги під час перегляду освітньої програми. Підтвердження чого є: – оновлені робочі програми усіх нормативних дисциплін згідно рекомендацій ЕГ, ГЕР та вимог МОН, – збільшена публікаційна активність викладачів, у тому числі - у міжнародних виданнях, проходження НПП підвищення кваліфікацій, – оновлене положення щодо будь-яких проявів сексуальних домагань, утисків, гендерної нерівності та дискримінації, <https://drive.google.com/file/d/1x9fQX5YFxfZITVLbx69aGGQrHuFXVVPc/view>, однак не вказано, що положення стосується саме цих видів конфліктних ситуацій. – забезпечення низкою дисциплін унікальності та регіонального аспекту ОП: «Гідрологія», «Моніторинг довкілля», «Техноекологія», «Екологічна безпека», «Заповідна справа», «Екологічна генетика», «Агроекологія», «Виробнича практика із заповідної справи» і відображено через додаткові спеціальні компетентності (СК 14, 15) та програмні результати навчання (ПРН 26, 27, 28); – підсилений взаємозв'язок освітніх компонентів та заявлених цілей і програмних результатів у ОП, а саме: SK04 забезпечується дисципліною «Природоохоронне законодавство та екологічне право» у змісті якої аналізується сучасне міжнародне та українське природоохоронне законодавство; SK03 забезпечується дисциплінами «Соціально-правові студії», «Інформатика і системологія» та «Математичні методи та моделювання в екології»; SK02 забезпечується дисципліною «Геологія з основами геоморфології та ґрунтознавства», – здійснений розподіл вибіркового дисциплін на перший (бакалаврський) рівень вищої освіти та другий (магістерський) рівень вищої освіти та сформовано Каталог навчальних дисциплін вільного вибору студентів 2023-2024 н.р. та 2024-2025 н.р. для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти <https://kpmu.edu.ua/vybirkov-i-navchalni-dystsypliny/>; – регулярна публікація на сайті ЗВО інформації щодо політики і системної процедури дотримання академічної доброчесності <https://integrity.kpmu.edu.ua/>; – оновлення інформації на сайті кафедри стосовно кар'єрного шляху випускників ОП https://biolog.kpmu.edu.ua/?page_id=4038; – забезпечення оновлення інформації з публічним опублікуванням, щодо публікаційної активності викладачів, матеріали для практичної підготовки, баз практик, а також інформація щодо змін у розкладі. – публікація у відкритому доступі інформації яка стосується обговорення ОП, освітніх компонентів, методів і технологій в освітньому процесі; – розміщений каталог навчальних дисциплін вільного вибору студентів на платформі Moodle; – уведено опитування здобувачів вищої освіти через «Анкету виявлення будь-яких проявів булінгу, сексуальних домагань, утисків, гендерної нерівності, дискримінації та конфліктних ситуацій в К-ПНУ» <http://surl.li/guggp>.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

В ЗВО розподіл повноважень та їх взаємодія під час здійснення процесів забезпечення якості ОП відбувається згідно «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в К-ПНУ» (нова редакція) (<https://drive.google.com/file/d/1fJt5mTcwtKgEpV8cjNYUM7GaI6MikA4o/view>). За здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості відповідає навчально-методичний центр забезпечення якості освіти, до складу якого входить навчальний відділ, навчально-методичний відділ, заочний відділ, відділ моніторингу якості підготовки фахівців і підвищення їх кваліфікації, доуніверситетської підготовки та сприяння працевлаштуванню випускників університет, відділ профорієнтаційної роботи. В процедурах внутрішнього забезпечення якості даної ОП, беруть участь члени кафедри біології та екології, гарант ОП, завідувач кафедри, НПП кафедр. Позитивною практикою є залученість НПП інших закладів вищої освіти та наукових установ. Зауваження та пропозиції стосовно ОП обговорюються на засіданнях кафедри, що підтверджують витяги з протоколів засідань кафедри (відповідь на запит ЕГ п'ятниця, 8 березня 2024 р. о 14:14:23.) Під час онлайн зустрічей зі здобувачами освіти, НПП, роботодавцями та випускниками було з'ясовано, що вони розуміють важливість перегляду ОП. Також, для аналізу ОП здійснюють моніторинг якості навчання здобувачів освіти, інформаційного, матеріально-технічного та навчально-методичного забезпечення освітнього процесу.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Сильних сторін не виявлено. Позитивною практикою є наявність ради роботодавців, що забезпечує проведення профорієнтаційної роботи та сприяє ефективному працевлаштуванню випускників.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Слабких сторін не виявлено. Недоліком в рамках підкритерію 8.2 є неповне взяття до уваги пропозиції здобувачів, а саме - неврахування пропозиції здобувачки освіти, під час засідання кафедри стосовно перегляду ОП. Також, в рамках підкритерію 8.2 рекомендуємо посилити залученість ради студентського самоврядування при перегляді та моніторингу ОП, а саме забезпечити внесення пропозицій та рекомендацій від представників ради студентського самоврядування при формуванні ОП за 2024, 2025, 2026 роки та оновити положення про студентське самоврядування К-ПНУ. В рамках підкритерію 8.6 рекомендуємо створення таблиці, яка буде опублікована на офіційному веб-сайті стосовно реагування на рекомендації на зауваження, які надані під час проведення акредитаційних експертиз.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

У К-ПНУ послідовно дотримуються визначених процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі. Здобувачі регулярно залучаються до перегляду ОП через опитування та мають можливість надавати власні пропозиції. Роботодавці залучені до перегляду ОП безпосередньо шляхом участі в робочих групах і через надання рецензій та відгуків. ЗВО має централізовану процедуру моніторингу кар'єрного шляху випускників та отримання зворотного зв'язку. Внутрішня система якості системно моніторить виявлені процедурами внутрішньої та зовнішньої експертизи недоліки та надає рекомендації для покращення освітнього процесу. Культура якості освітнього процесу сформована. ЕГ констатує загалом відповідність діяльності ЗВО вимогам підкритеріїв 8.1 - 8.7. Разом з тим визначені недоліки та надані рекомендації дозволяють сформулювати висновок щодо відповідності даного критерію рівню "В". Рекомендована траєкторія вдосконалення є досяжною та адекватною.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

ЗВО визначені чіткі та зрозумілі процедури та правила, які регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, що регламентуються: Статутом К-ПНУ (нова редакція) https://kpnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/statut-_10_06_2019.pdf, Колективним договором між адміністрацією та профспілковим комітетом працівників К-ПНУ на 2024-2026 рр. https://drive.google.com/file/d/1O8-_FCOsN2lWO5CNdaKW87bWIpN9uBqx/view, Правилами внутрішнього розпорядку К-ПНУ <https://drive.google.com/file/d/1kXGZVxEIcGoCmy33EvqF2c2E7hGHUrT8/view>, Положенням про організацію освітнього процесу в К-ПНУ (нова редакція) <https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view>, Положенням про дотримання академічної доброчесності (нова редакція) <https://drive.google.com/file/d/1vwOb8sJzVjHpAnrAmFADtNQWYUhJny-R/view>. Усі документи є доступними на сайті у розділі "Публічна інформація" <https://kpnu.edu.ua/publicna-informatsiia/>, однак у розділі "Положення" <https://kpnu.edu.ua/universitytet/polozhennia/>, не опубліковані всі положення, які є діючими в ЗВО. Під час зустрічі зі здобувачами освіти, НПП, роботодавцями та випускниками, було зазначено, що сайт для них є зручним у користуванні.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін.

К-ПНУ оприлюднює для громадського обговорення проекти ОП та зміни до них на офіційному веб сайті кафедри біології та екології <https://biolog.kpnu.edu.ua/obhovorennia-op-2/>. Для можливості подання пропозицій та зауважень стейкхолдерам, щодо змісту та структури ОПП на сторінці кафедри створено гугл-форму «Пропозиції до ОПП» https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScZzo9_8H8X5FkMHMsYpwoQSIrYEXPiJ8sXbbusD5N16ksMg/formrestric ted, однак заповнити її можуть «лише користувачі з організації, до якої належить її власник», що може створювати складнощі для заповнення форми роботодавцями та випускниками. Також, є можливість отримання зауважень та пропозицій стейкхолдерів на офіційну електронну адресу університету, електронну адресу природничо-економічного факультету <http://pef.kpnu.edu.ua/> та електронну адресу кафедри біології та екології <https://biolog.kpnu.edu.ua/>.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

У ЗВО інформація про ОП включаючи її цілі та очікувані результати й компоненти розміщується на офіційному веб-сайті університету <https://kpnu.edu.ua/opr/osvitni-prohramy-bakalavr/>, в розділі «Освітні програми бакалавр – 2021 рік». На сайті кафедри біології та екології розміщена інформація про ОК, які включені до ОП <https://biolog.kpnu.edu.ua/navchalni-dystsypliny/>.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Сильних сторін і позитивних практик не виявлено.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Слабкою стороною у рамках під критерію 9.1 є те, що в розділі «Положення» на офіційному-веб сайті університету, не опубліковані всі положення, які є діючими в ЗВО. Недоліком в рамках підкритерію 9.2 є обмеження можливостей заповнення гугл-форми «Пропозиції до ОПП». Рекомендуємо оновити сторінку на офіційному веб-сайті додавши всі положення, які є діючими в ЗВО до початку 2024-2025 навчального року та розширити можливості заповнення гугл-форми «Пропозиції до ОПП», до кінця 2023-2024 навчального року.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

К-ПНУ публічно висвітлює інформацію для всіх учасників освітнього процесу. ЕГ констатує загалом відповідність діяльності ЗВО вимогам підкритеріїв 9.1 - 9.3. Разом з тим визначені умовно слабкі сторони та надані рекомендації дозволяють сформулювати висновок щодо відповідності критерію 9 рівню "В". Рекомендована траєкторія вдосконалення є досяжною та адекватною.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	A
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Бахарєв Володимир Сергійович

Члени експертної групи

Параняк Роман Петрович

Кагукіна Анастасія Максимівна